

Piaci útmutató a Kubai Köztársaságról

**MAGYAR
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA**

2021

Tartalom

Tartalom	2
Alapadatok.....	4
Gazdasági helyzet	5
1. Legfontosabb indikátorok.....	5
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	6
3. Gazdasági helyzet	7
4. További hasznos gazdasági információk.....	9
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	10
1. Politikai, államközi kapcsolatok	10
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	10
3. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács tevékenysége	12
Jogi, szabályozási környezet.....	14
1. Magyar export Kubába.....	14
2. Import Kubából	15
3. Vállalatalapítás	15
4. Egyéb.....	17
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	18
1. EXIM országhozzárendelés	18
2. Helyi fejlesztési bank	18
3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	18
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	18
5. Tenderlehetőségek	19
Praktikus információk	20
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	20
2. Beutazási feltételek.....	20
3. Egészségügyi helyzet.....	21
4. Közbiztonság	21
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	21
6. Repülőtér.....	22
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	22
Kultúra.....	23
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	23
2. Fontosabb ünnepek.....	23

3.	Vallás, vallási szokások	24
4.	Történelmi áttekintés	24

Alapadatok

Hivatalos név: Kubai Köztársaság

Főváros	Havanna
Tartományok	Camagüey, Ciego de Ávila, Cienfuegos, Ciudad de la Habana, Granma, Guantánamo, Holguín, Isla de la Juventud (különleges körzet), La Habana, Las Tunas, Matanzas, Pinar del Río, Sancti Spíritus, Santiago de Cuba, Villa Clara
Államforma	szocialista köztársaság
Kormányzat	prezidenciális rendszer
Pénznem	kubai peso (CUP), 1 USD* = 24,00 CUP
Hivatalos nyelv	spanyol
Területe	109 884 km ²
Lakossága	11 181 595 (2020)**
Éves népességszaporulat	-1,1% (2020)**
Időeltolódás	GMT - 5 óra
Etnikai megoszlás	fehér (64,1%), fekete (9,3%) mulatt (26,6%) (2012)**
Vallások	római katolikus (59,2%), szanteria (törzsi vallás, 17,4%), egyéb (0,4%), felekezeten kívüli (23%)
Nemzeti ünnep	felszabadulás napja (január 1.), a fegyveres erők győzelmének napja (január 2.), a munka ünnepe (május 1.), függetlenség napja (május 20), nemzeti felkelés napja (július 25-27.), az 1868-as függetlenségi háború ünnepe (október 10.), Karácsony (december 25.), Szilveszter (december 31.)***

Forrás: *<https://www.bc.gob.cu>

Fenti népességi adatok forrása az Oficina Nacional de Estadística e Información: Anuario Demográfico de Cuba 2018

**<http://www.onei.gob.cu/>; <http://www.onei.gob.cu/node/16275>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Cuba>, <https://oec.world/en/profile/country/cub>

*** <https://www.worldtravelguide.net/guides/caribbean/cuba/public-holidays/>

<https://publicholidays.la/cuba/2021-dates/>

A Kubai Köztársaság egy karibi szigetország, területéhez Kuba szigetén túl hozzátartozik még 1600 kisebb szárazulat is, amelyek közül méretével kiemelkedik a Pinos-sziget. Az egykori spanyol gyarmat ma a legnépesebb karibi ország.

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GDP (milliárd USD)*	68,99	73,14	77,14	80,65	87,13	91,37	96,85	100,05	103,13	n.a.
Egy főre jutó GDP (USD)*	6139	6497	6837	7133	7694	8060	8541	8821	9099	n.a.
Egy főre jutó GNI (USD)*	5930	6280	6640	6840	7230	7480	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	2,8	3,0	2,7	1,0	4,4	0,5	1,8	2,2	-0,2	-11
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	0,85	4,5	3,5	-2,8	8,8	-1,8	2,1	2,5	n.a.	n.a.
Infláció (%)**	4,8	5,5	6	5,3	4,2	4,5	5,5	6,9	5,6	4,2
Termékexport (mrd CUP)***	5,8	5,5	5,2	4,8	3,3	2,3	2,4	2,3	2	1,7
HDI (Emberi Fejlettségi Index) ****	0,778	0,767	0,765	0,768	0,772	0,774	0,777	72. hely 0,778	70. hely 0,783	n.a.

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/cuba>

**<https://tradingeconomics.com/cuba/indicators>

***<https://tradingeconomics.com/cuba/exports> adatai megegyeznek a kubai ONEI hivatal termékexport adataival

****exportadat 2020 mrd CUP-ban: http://www.onei.gob.cu/sites/default/files/08_sector_externo_2020.pdf

***** <http://hdr.undp.org/en/composite/trends>, kategória: „high human development”,

*****<http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/CUB>; <http://hdr.undp.org/en/data>

A World Economic Forum, a Trading Economies, The World Bank nem készít a Kubai Köztársaságról Globális Versenyképességi Index (GCI) felméréseket.

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Exportvolumen	1,7 milliárd CUP (2020)*
Legfontosabb exportpartnerek	Kanada, Kína, Hollandia, Spanyolország, Bolívia (2020)*
Legfontosabb exporttermékek	dohány, cukor, ásványi anyagok (olaj is), nikkel, érces és salak, italok- és szeszes italok, hal, fa, gyógyszeripari termékek (2020)***
Importvolumen	7,2 milliárd CUP (2020)*
Legfontosabb importpartnerek	Venezuela, Kína, Spanyolország, Argentína, Mexikó, Hollandia (2020)*
Legfontosabb importtermékek	elektromos gépek és berendezések, élelmiszerek, járművek, műanyagok, állati takarmány, vas- és acélárak (2020)***

Forrás: *http://www.onei.gob.cu/sites/default/files/08_sector_externo_2020.pdf

<http://data.worldbank.org/country/cuba> - 2018-as exportadat az utolsó

**<https://tradingeconomics.com/cuba/exports-by-country>; <https://tradingeconomics.com/cuba/imports-by-country>
<https://knoema.com/atlas/Cuba/Merchandise-exports>

<https://oec.world/en/profile/country/cub>

***<http://www.worldstopexports.com/cubas-top-10-exports/> <https://www.worldstopexports.com/cubas-top-10-imports/>

A kubai Nemzeti Statisztikai és Információs Hivatal (ONEI) adatai szerint 2020-ban Kuba 1,703 milliárd CUP értékben exportált termékeket, ennek 39%-a az amerikai kontinensre, 32%-a Európába, 27%-a Ázsiába irányult. Kiemelkedő exportpartnerei Kanada, Kína, Hollandia, és Spanyolország. A statisztikai hivatal szerint 2020-ban Kuba szolgáltatásexportja 6,8 millió CUP volt. Szolgáltatásexportjának 58%-át az egészségügyi szolgáltatások exportja teszi ki, ami elsősorban a kubai orvosok külföldi munkájából származik (2020-ban 20 országban több ezer kubai orvos szolgál).

2020-ban Kuba 7,2 milliárd értékben importált, behozatala megközelítőleg arányosan megoszlik a kontinensek között, Európából 38%-ban, Ázsiából 32%-ban, az amerikai kontinensről 30%-ban importált. Legfontosabb importpartnerei Venezuela, Kína, Spanyolország, Argentína, Mexikó.

Kereskedelmi mérlege hosszú évek óta negatív, 2020-ban 5,5 mrd CUP. A hivatalát 2018-ban elfoglaló új kubai elnök, Miguel Díaz-Canel szigorú intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy az ország minél több terméket exportáljon és minél kevesebbet importáljon.

Az Európai Unió Kuba egyik fő kereskedelmi partnere, az Unió számára Kuba a 85. helyet foglalja a kereskedelmi partnerei sorában. 2020-ban az uniós tagországok összesen 1,4 mrd EUR értékben exportáltak Kubába, illetve 363 M EUR értékben importáltak Kubából. A kereskedelem egyenlege Európa számára pozitív. 2020-ban csökkent a kereskedelmi forgalom Kuba és az EU között 2,4 mrd EUR-ról (2019) 1,8 mrd EUR-ra, az uniós export csökkent 30%-kal.

Forrás és további információ:

[Anuario Estadístico de Cuba 2020 Sector Externo](#)

[European Union Trade in Goods with Cuba](#)

[Trading Economics Cuba Exports](#)

[Trading Economics Cuba Imports](#)

[Trading Economics Balance of Trade](#)

[World's Top Exports - Cuba's Top 10 Exports](#)

3. Gazdasági helyzet

A politika szerepe jelentős a gazdaság szabályozásában. Kuba legfontosabb gazdaságpolitikai célja egy fenntartható és fejlődő szocialista nemzetgazdaság építése, a politikai és gazdasági szuverenitás megőrzésével.

Az ország több regionális politikai és gazdasági szövetség tagja, ezek: a CELAC (Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége), az ALBA (Bolivári Szövetség a Mi Amerikánk Embereiért), az El Nem Kötelezett Országok Mozgalma, a Karibi Államok Szövetsége, a Latin-amerikai Integrációs Szövetség és az ENSZ. Ugyanakkor Kuba nem tagja sem az IMF-nek, sem a Világbanknak.

Az elmúlt évek moderált növekedése ellenére Kuba nehéz időszakon megy keresztül, melyet az amerikai embargó újbóli megerősödése, valamint a 2020-as koronavírus-járvány csak súlyosbít. Raúl Castro 2011-ben jelentős gazdasági-társadalmi reformokat vezetett be az országban. Ugyanakkor számos probléma következtében a kubai gazdaság továbbra is lassan növekszik. A gazdasági gondok között megemlítendő, hogy csökkenek az állami bevételek, az államháztartás deficitese, folyamatos a devizahiány, a várt mértéktől elmaradnak a külföldi tőkebefektetések, és a magánszféra gazdasági súlya sem megfelelő mértékű.

A hivatalos kormányzati adatok alapján a kubai GDP 11%-kal csökkent 2020-ban. 2021 januárjától a kormány reformokat indított, hogy hatékonyabbá tegyék és fejlesszék az államháztartási és gazdasági folyamatokat. A legnagyobb külkereskedő továbbra is az állam, bürokratikus import engedélyezéssel. A vállalkozók és magántermelők egy állami külkereskedelmi vállalat közbeiktatásával végezhetnek külkereskedelmi tevékenységet. Központi devizagazdálkodás van, hosszú fizetési határidőkkel. A kormányzati fókuszban az idegenforgalom, a gyógyszeripar és az energiatermelés szerepel. A jövőbeli húzóágazatok lehetnek az élelmiszeripar, az alternatív energiák és a telekommunikáció.

Kubában a kettős valutarendszert 2021-ben számolják fel. 2021. január 1-jével megszűnt a CUC, azaz a konvertibilis kubai peso és szerepét teljesen átvette a CUP, a kubai peso. A kormány a CUP értékét az USD-hez kötötte, a hivatalosan megállapított átváltási árfolyam 1 USD = 24 CUP. A kubai peso nem konvertibilis, a hivatalos pénzpiacokon nem jegyzik, a nemzetközi kereskedelemben nem elfogadott. Kubában létrehoztak egy számlapénzt, az ún. MLC-t (moneda libremente convertible), mely csak elektronikus formában létezik és az ún. MLC boltokban lehet fizetni vele kizárólag bankkártyával.

A jelenlegi, 2021-es nehéz helyzet háttere összetett: egyrészt a már meglévő, egyre súlyosbodó gazdasági-pénzügyi-társadalmi válság, másrészt a határ lezárása a koronavírus-járvány következtében. A kubai kormány elismerte, hogy a gazdasági válság súlyosbodni fog a járvány utáni időszakban és a leküzdésére az ún. „különleges időszak” intézkedéseit veszik elő, elsősorban a takarékoskodást. A turizmus drasztikus visszaesésével Kuba nehéz helyzetbe került, óriási gazdasági visszaesés a szigetországban. A nemzetközi áruszállítás leállása, ill. megdrágulása akadályozza a kubai exporttermékek szállítását. A devizatartalékok növelése érdekében csökkentenék az importot és növelnék a kubai termékek arányát az élelmiszerek között, minél inkább átállva az önellátásra a hazai élelmiszertermelésben. Az elmúlt évek javulását követően az országban újra óriási az áruhiány, az áremelkedések állandóak, sorok kígyóznak a boltok előtt. A válságot súlyosbítja az USA által fenntartott gazdasági embargó szigorítása.

Kubának jelenleg prioritás a mezőgazdasági és az élelmiszeripari szektor fejlesztése. Kuba az elmúlt években a fogyasztási cikkek 80%-át importból fedezte, a devizabevételek kiesésével a hazai termelésre kíván összpontosítani.

Kuba szigetén az idegenforgalom a 90-es években kezdett fellendülni, az elmúlt években jelentős növekedést mutatott és az egyik fő bevételi forrássá vált. Az ONEI adatai szerint 2016-ban 3,9 millió, míg 2017-ben és 2018-ban már 4,5-4,6 millió külföldi látogatott el Kubába. 2019-ben 4,2 millióra csökkent a külföldi turisták száma, majd 2020-ban a Covid miatt már csak 1 millióan érkeztek. A legtöbb turista az amerikai kontinensről, Kanadából érkezik, de az európai országokból is sok nyaraló választja Kubát, elsősorban az oroszok, a franciák, a németek, az olaszok és a spanyolok. Üzleti és más szakmai célból 2017-ben még 31 ezren érkeztek Kubába, 2020-ban már csak 5 ezren. A nemzetközi turizmusból származó bevételek fontosak Kuba számára. 2017-ben 3,3 mrd CUC bevétel származott a turizmusból, míg 2020-ban már csak 1,1 mrd. CUC. Az állam részesedése a turizmus bevételeiből 90%-os, a magán szektoré 9%, a maradék 1%-ot a közlekedés, személyszállítás teszi ki.

A szigetországban rendszeresen pusztít hurrikán, tornádó, trópusi vihar. Az elmúlt évtized legnagyobb természeti csapása 2017 szeptemberében következett be, amikor az Irma névre keresztelt hurrikán végigsöpört a szigeten és a halálos áldozatokon túl súlyos anyagi károkat okozott az épületekben és a mezőgazdaságban is. Ezek az óriási természeti katasztrófák jelentős mértékben hátráltatják az ország gazdasági fejlődését.

Forrás és további információ:

[Anuario Estadístico de Cuba 2020](#)

[Anuario Estadístico de Cuba 2020 Turismo](#)

[Országismertető - Külgazdasági kitekintés a Covid 19 vonatkozásában](#)

[Granma](#)

[Cibercuba](#)

4. További hasznos gazdasági információk

A Külgazdasági és Külügyminisztérium Exporthungary honlapján található a külgazdasági attasé által összeállított országinformációs anyag:

[ExportHungary - általános országismertető Kuba](#)

Kuba központi statisztikai hivatala: [Oficina Nacional de Estadística e Información](#)

A külkereskedelem és külföldi befektetések ösztönzésének céljából létrehozott állami központ: [ProCuba](#)

A Világbank adatbázisa: [The World Bank - Cuba](#)

Observatory of Economic Complexity (OEC) - [OEC Cuba](#)

ENSZ Emberi Fejlettségi Index: [UNDP Human Development Reports – Cuba](#)

ENSZ-adatok: [UN Data Cuba](#)

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

A diplomáciai kapcsolatok felvételét követő években a kétoldalú gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok intenzíven fejlődtek és számos megállapodást aláírtak (pl. hitelnyújtásról, kubai tudományos szakemberek és szakmunkások továbbképzéséről, Ikarus autóbuszok összeszereléséről, az árucseré-forgalomról, és atomenergia-ipari együttműködésről), amelyek nagy része mára hatályát veszítette.

A rendszerváltást követően több új egyezményt kötöttünk. A legfontosabb gazdasági vonatkozású kétoldalú egyezményeink a következők: a beruházások ösztönzéséről és védelméről szóló megállapodás (1999), a kulturális, oktatási és tudományos cserekapcsolatokról szóló egyezmény (2006) és a gazdasági együttműködési megállapodás (2006).

Kétoldalú kapcsolatainkban jelenleg irányadónak tekintjük az Európai Unió kubai politikáját. 2017 novemberében lépett életbe az EU és Kuba közötti ún. Political Dialogue and Cooperation Agreement című megállapodás. A megállapodás három fő fejezete a politikai párbeszédről, az együttműködésről és az ágazati szakpolitikai párbeszédről, valamint a kereskedelmi együttműködésről szól.

Forrás és további információ:

[Európai Bizottság Sajtószarok - Az EU és Kuba: 2017. november 1-jén új, történelmi jelentőségű megállapodás lép hatályba](#)
[EU-Cuba Relations Factsheet](#)

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

Gazdasági kapcsolataink szerények, külkereskedelmi termékforgalmunk alacsony, az elmúlt években azonban a magyar vállalkozások aktívan igyekeztek előmozdítani a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok növekedését.

Kuba 2019-ben Magyarország 140. exportpartnere volt, míg importunkban a 113. helyet foglalta el. Kétoldalú áruforgalmunk 2020-ban a Covid járvány miatt jelentősen csökkent, exportunk csak 910 ezer USD-t, importunk 174 ezer USD-t tett ki, egyenlegünk pozitív, 2020-ban 736 ezer USD. Szolgáltatáskereskedelmünk minimális, 2019-ben 145 ezer USD értékben exportáltunk Kubába.

Legjelentősebb exportcikkeink a vegyipari termékek, a mágneses és optikai leolvasók, valamint az adatátíró gépek, az elektrodiagnosztikai készülékek, a fűnyírók, a mezőgazdasági terménybetakarító-gépek, valamint a műanyagból készült áruk. Legjelentősebb importtermékeink a dohányárú, az optikai, fényképezési és mozgófényképezési alkatrészek és tartozékok.

2010 márciusában rendezték meg Havannában a Kubai-Magyar Gazdasági Együttműködési Vegyes Bizottság első ülését, majd ezt követően a kubai fél finanszírozási okokra hivatkozva egyoldalúan felfüggesztette a munkáját. A kétoldalú gazdasági

együttműködés kialakításáról szóló megállapodást (GEM) 2006-ban írták alá Havannában, ennek módosító jegyzőkönyvét pedig 2017-ben, melynek szövegéből kikerült a GVB ülések megrendezése (a 22/2018. (II. 20.) Kormányrendeletben kihirdetve). A kubai fél a kétoldalú gazdasági és vállalkozói együttműködést a Magyar-Kubai Üzleti Tanács (spanyol nevén: Comité Empresarial Cuba-Hungría) keretei között tartja fent a két nemzeti kereskedelmi kamara koordinációjával.

A két ország között folyamatos a politikai és gazdaságdiplomáciai párbeszéd. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2017 novemberében hivatalos látogatást tett Kubában. A kubai gazdaság modernizációja komoly lehetőséget nyújt a magyar vállalatok számára, ezért több olyan területet is beazonosítottak, ahol a kubai igények és a magyar kapacitások, képességek egymásra találhatnak. Ezek közül a legfontosabb a vízipar, elsősorban az ivóvíz- és szennyvíz-rendszerek építése, kezelése, valamint a mezőgazdaság, mivel a kubai termelési technológiák erőteljes fejlesztésre szorulnak, illetve Kuba az élelmiszerimport kiváltására törekszik. További ígéretes lehetőségek körvonalzódnak az élelmiszeripar, az építőipar, az egészségipari kutatás-fejlesztés, valamint a megújuló energiaforrások területén.

2019-ben Ricardo Cabrisas Ruíz miniszterelnök-helyettes, valamint Antonio Rodríguez, a kubai Vízügyi Erőforrások Nemzeti Intézetének miniszteri rangú elnöke tett hivatalos látogatást Magyarországon.

A földrajzi távolság miatt a magyar fél az áruexport helyett a technológia-transzfert, a közös gyártást és a befektetéseket preferálja. Együttműködési lehetőségek leginkább a vízgazdálkodás, a szennyvíz- és hulladékkezelési technológiák, a mezőgazdasági és élelmiszerfeldolozó technológiák, az ICT, a K+F, tudás- és technológiatranszfer, illetve a gyógyszerek, gyógyászati berendezések területén lehetségesek.

A Havannai Nemzetközi Vásárt (FIHAV) 1983 óta rendezik meg minden év őszén Havannában. Az eseményen mintegy 60 ország több ezer vállalata, kubai részről közel 400 cég van jelen. Az elmúlt években minden FIHAV vásáron jelen voltak a magyar kiállítók, 2019-ben a Denv-Air Kft., az R & Mayer Kft., az MC2 Kft., valamint az ECO-TAK Kft. képviseltették magukat a vásáron. További vállalatok (77 Elektronika Kft., Sanatmetal Kft., Orange Valley Kft., Nicro Kft.) kiadványokkal képviselték hazánkat. A magyar standot több magas rangú kubai személy is felkereste. A Covid járvány miatt 2020-ban és 2021-ben a FIHAV vásár helyett online üzleti fórumot szerveznek.

Forrás és további információ:

[Központi Statisztikai Hivatal](#)

[ExportHungary - általános országismertető Kuba](#)

[Magyar részvétel a 2019. évi Havannai Nemzetközi Vásáron](#)

A magyar-kubai külkereskedelem áruszerkezete (USD)

Megnevezés	Export/Kivitel				Import/Behozatal				Egyenleg			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Összesen	2 576 143	1 914 197	1 488 010	910 688	191 878	272 966	286 814	174 151	2 384 265	1 641 231	1 201 196	736 537
Élelmiszer, ital, dohány	3 473	1 168	1 741	257	190 034	215 911	247 092	174 106	-186 561	-214 743	-245 351	-173 849
Nyersanyagok	7 175	4 625	3 685	1104	0	0	0	0	7 175	4 625	3 685	1104
Energiahordozók	638	0	349	0	0	0	0	0	638	0	349	0
Feldolgozott termékek	1 466 405	1 041 403	1 212 612	644 678	1 844	57 055	21	45	1 464 561	984 348	1 212 591	644 633
Gépek, gépi berendezések	1 098 452	867 001	269 623	264 649	0	0	39 701	0	1 098 452	867 001	229 922	264 649
Forrás: KSH												

3. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács tevékenysége

A Magyar-Kubai Üzleti Tanács (MKÜT) magyar szekciója 2011 októberében alakult meg Budapesten 14 alapító taggal. Célja a kétoldalú gazdasági, elsősorban kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése. Működésének a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) és a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája között 2001-ben Budapesten aláírt együttműködési megállapodás teremti meg az alapját. A konkrét tevékenységeket az évente, általában Havannában megrendezésre kerülő plenáris Üzleti Tanács üléseken aláírt akciótervek határozzák meg. A tanács magyar szekciója 2020-ban 35 taggal rendelkezik és évente tart taggyűlést Budapesten az MKIK-ban.

A Magyar-Kubai Üzleti Tanács magyar társelnöke Gyenese Tamás, a Denv-Air Kft. ügyvezető igazgatója. A titkárság feladatait az MKIK Nemzetközi Igazgatósága látja el. Elérhetőség: Pálmay Flóra nemzetközi igazgatóhelyettes, Telefon: 474 5143, e-mail: palmay@mkik.hu

Az Üzleti Tanács kubai szekciója 2013 áprilisában alakult meg Havannában. Társelnöke Tamara Taylor Delgado, a Centro de Isótopos kereskedelmi igazgatója. A kubai titkárság feladatait a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának Nemzetközi Igazgatósága látja el.

Elérhetőség: Belkis Tatiana Barnet Izquierdo kereskedelempolitikai szakértő
Telefon: (+53-7) 831-2404 / 253-as mellék, e-mail: releor@camara.com.cu

Az Üzleti Tanács 2018. október 26-án tartotta 5. együttes ülését Havannában. Az ülésen egy hét vállalkozásból álló magyar üzletember-delegáció vett részt Gyenese Tamás magyar társelnök vezetésével. A rendezvényen a két társelnök aláírta a 2018-19-es időszakra vonatkozó munkatervet, majd a magyar és kubai cégek üzletember-találkozón vettek részt.

Az MKIK Magyar-kubai üzleti fórumot szervezett 2019. május 14-én Budapesten a Kubai Kereskedelmi Kamara üzleti delegációjának magyarországi látogatása alkalmából. A rendezvényen részletes tájékoztatás hangzott el a kétoldalú gazdasági kapcsolatokról, a kereskedelmi és befektetési lehetőségekről Kubában, valamint az Üzleti Tanács munkájáról. Az esemény keretében rendezték meg az Üzleti Tanács 6. plenáris ülését, melynek végén a társelnökök aláírták a 2019-20-as időszakra vonatkozó együttműködési programot. A fórumot követően az MKIK üzletember-találkozót szervezett, ahol a magyar vállalkozások tárgyalhattak a Kubából érkezett vállalatok képviselőivel.

Az MKIK 2021. április 6-án online kamarai találkozót szervezett a Kubai Kereskedelmi Kamarával együttműködésben. Az eseményen az Üzleti Tanács két társelnöke a hatodik plenáris ülés óta eltelt időszak munkáját értékelte. Gyenese Tamás magyar társelnök hozzászólásában kiemelte, hogy a magyar vállalkozások a járvány okozta gazdasági válság miatt nehéz helyzetbe kerültek, ezért csak a kockázat nélküli külkereskedelmet tudják elfogadni. Új megoldások kellenek a kétoldalú kereskedelemfejlesztésben: korrekt tájékoztatás, online tárgyalások, normál fizetési határidők, állami garancia. A két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokat Bodnár Dénes, havannai KGA és Inalvis Bonachea, a MINCEX európai kereskedelempolitikai főosztályvezetője elemezte. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács 7. plenáris ülése a Covid járvány miatt várhatóan 2022-ben lesz az online térben.

Az MKÜT tagjai minden évben részt vesznek a novemberben megrendezésre kerülő Havannai Nemzetközi Vásáron (FIHAV), mely a Karib-térség legnagyobb multiszektoriális vására. Részvételüket Gyenese Tamás, magyar társelnök szervezi az MKIK koordinációjával. A 2019-es 37. FIHAV-on az Üzleti Tanács három tagvállalata képviselte Magyarországot a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával felállított magyar standon, ahol bemutatták termékeiket, szolgáltatásaikat. A vásár folyamán számos üzleti tárgyalásra került sor, a magyar üzletemberek sikeresen zárták a részvételt.

Jogi, szabályozási környezet

1. Magyar export Kubába

A kubai társadalom belső viszonyait máig a Fidel Castro időszakában lefektetett jogrend határozza meg. A magántulajdont és a magánszférát ért korlátozásokat 2011-ben kezdték el mérsékelni, hogy így helyezték fenntartható pályára a kubai gazdaságot.

Kuba Alapító tagja volt a GATT-nak, csatlakozott az árucikkek nemzetközi adásvételéről szóló Bécsi Egyezményhez, valamint a WTO-hoz. 2014. január 1. óta nem részesül az Európai Unió által a fejlődő országok számára biztosított Általános Preferenciarendszerről (GSP).

Kubában a piac legnagyobb szereplői az állami vállalatok és a minisztériumok irányítása alá tartozó gazdasági társaságok. A potenciális vevőkört a kubai állam képviselői adják, a kubai piacra közvetlenül exportálni nem lehet. A külkereskedelem továbbra is állami monopólium, bürokratikus import engedélyezéssel. A jelenlegi kubai importszabályozás szerint kereskedelmi termékeket csak kormányzati szervezetek, vagy hozzájuk kapcsolódó vállalatok importálhatnak, miután megszerezték az ehhez szükséges engedélyeket. Kereskedelmi közvetítők és ügynökök pedig csak a kormányzati szervek kereskedelmi tevékenységében vehetnek részt külön engedéllyel, saját kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak.

A kubai importőrnek importvámot kell befizetni, ami a preferenciális kereskedelmi partnerségi kapcsolatokkal rendelkező országoknak (jelenleg kb. 5400 kereskedelmi termék esetében) 10,4%. A vámtételek és pótlékok kivetésénél a származási ország vonatkozásában Kuba megkülönböztet kedvezményezett relációkat és nem preferált, ún. standard exportőr országokat, és Magyarország is ebbe az utóbbi kategóriába esik. A normál, nem preferenciális kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező országokból származó import vonatkozásában magasabb, 17,9%-os importvám megfizetése kötelező. Az importvám értéke egyes termékek esetében elérheti a 30%-ot.

A beviteli szabályozás sajátossága, hogy Kubába exportálni kizárólag csak a Kubai Kereskedelmi Kamara és a Külkereskedelmi és Befektetésügyi Minisztérium (MINCEX) által jóváhagyott beszállítói engedély (spanyol nevén: Cartera de Proveedores) birtokában lehet.

2020-ban létrehoztak egy központi külkereskedelmi portált 15/2000 minisztertanácsi rendelettel. A honlap lehetővé teszi, hogy a felhasználó lépésről lépésre megismerje a külkereskedelmi tevékenység folytatásához szükséges fontosabb eljárásokat Kubában. Az oldal tájékoztat a követelményekről, a határidőkről, a költségekről és az adott folyamatért felelős intézményekről. Ezenkívül megkönnyíti az űrlapokhoz való hozzáférést és a döntéshozókkal való kapcsolatfelvételt.

Elérhetősége: [MINCEX Vuceregulaciones - központi külkereskedelmi portál](#)

Forrás és további információ:

[MINCEX Comercio exterior - Leyes y regulaciones](#)

[ProCuba Directorio Comercial](#)

2. Import Kubából

A Magyarországra történő behozatal esetében a Kubai Köztársaságra az Európai Unió által megállapított vámok és korlátozások alkalmazandók.

A ProCuba honlapján elérhetőek a Kubából importálható termékek és szolgáltatások, valamint az import szabályozása.

Forrás és további információ:

[Oferta exportable de bienes y servicios](#)

[Leyes y regulaciones para la exportación](#)

3. Vállalatalapítás

Kuba az elmúlt években nagy erőfeszítéseket tett a külföldi tőkebefektetések ösztönzése érdekében. A jelenlegi szabályozási kereteket a 2014-ben elfogadott Külföldi Befektetésekről szóló 118. sz. törvény szabályozza (Ley de la Inversión Extranjera No. 118/2014), mely igyekszik nyitottabbá tenni a kubai piacot az új beruházások számára. A ProCuba oldalán részletes útmutató érhető el arról, hogy mi szükséges egy befektetés előkészítéséhez Kubában: [Guía del inversionista](#)

A befektetésekre vonatkozó törvények és szabályozás elérhetősége a következő:

[Leyes y regulaciones para invertir en Cuba](#)

A 118. sz. törvény jelenleg csak spanyol nyelven érhető el: [Ley no. 118 - Inversión extranjera](#), angol nyelven: [Foreign investment law](#)

A befektetések elősegítésére évente aktualizálják a külföldi befektetési projektek listáját, az ún. „Cartera de Oportunidades de la Inversión Extranjera” / „Portfolio of Opportunities for Foreign Investment” című dokumentumot, melynek frissített, 2020-21-es verziója a következő linken található: [Cartera de oportunidades 2020-21](#)

Angol nyelven: [Investor Guide 2020-21](#)

Cégalapítás lehetséges akár 100%-os külföldi tulajdoni hányaddal, vagy lehetséges vegyesvállalatok alapítása is megegyezés szerinti felosztásban. A külföldi vállalatalapítás élenkítésére a kubai kormányzat szabad övezeteket és ipari parkokat hozott létre, melyekre külön jogszabály vonatkozik. A szabad zónákban történő letelepedés szintén állami engedélyhez kötött, amit a kubai hatóságok a kérelem beadását követő 60 napon belül kötelesek elbírálni. Az engedélyt maximum 50 éves koncesszió formájában adhatják ki, melyet kérelemre meg lehet hosszabbítani. A megszerzett előnyökért cserébe, a betelepült vállalatoknak garantálniuk kell, hogy az ipari parkokban előállított termékek minimum 25%-át a kubai piacon értékesítik.

2021. februárban lehetővé tették az egyszemélyes vállalkozásoknak adott működési engedélyt a gazdaság több szektorában (az egészségügy, a média illetve az oktatás kivételével), ezzel mintegy kétezer tevékenységi kört nyitottak meg az önfoglalkoztatók előtt. Majd ezt követően 2021 augusztusában engedélyezték a kis- és közepes vállalatok alapítását is, így az állami tulajdonú vállalatok mellett a magánkézben lévő, legfeljebb száz főt foglalkoztató cégek is szabadon működhetnek már Kubában. Mintegy hatszázezren – a

kubai munkavállalók 13 százaléka – dolgoznak a privát szektorban, ezért az államtanács februári, illetve augusztusi döntésével az ő helyzetüket legalizálta. A mikro, kis- és középvállalkozások működését szabályozó törvény elérhető:

[Gaceta Oficial - Decreto Ley 46 de 2021 de Consejo de Estado](#)

Az első különleges gazdasági övezetet, a Mariel Különleges Fejlesztési Övezetet (spanyol nevén Zona Especial de Desarrollo Mariel vagy ZED Mariel), a fővárostól 45 km-re található Mariel kikötőjének 465,4 km²-es területén hozták létre. 2013. november 1-jén lépett hatályba a 313-as számú törvényerejű rendeletet (Decreto-Ley no. 313 de la Zona Especial de Desarrollo Mariel), mely az övezeten belül megvalósuló beruházásokat, illetve az övezet működését szabályozza. Raúl Castro kubai és Dilma Youssef brazil államfő 2014 januárjában nyitotta meg a gazdasági övezeten belül elkészült első, 700 méter hosszú rakpartot. A ZED Mariel honlapján részletes tájékoztatást találnak az övezetről angolul is és a működésére vonatkozó összes jogszabályt megtalálják:

[Mariel Special Development Zone](#)

[ZED Mariel - Legal framework](#)

A Kubai Köztársaságban az adókra vonatkozó jogszabályi háttérrel a 113/2012 számú adótörvény (Ley del Sistema Tributario no. 113/2012) határozza meg, mely spanyol nyelven elérhető a következő linken: [Ley del Sistema Tributario no. 113/2012](#)

Kuba adórendszerében jelenleg egy 35%-os társasági adó van hatályban, kivéve a Mariel Különleges Fejlesztési Övezet esetét, ahol az első tíz év adómentes. A munkáltatói adó, mely hozzáadódik a társasági adóhoz, 5%-ot, az egészségügyi hozzájárulás pedig 14%-ot tesz ki. A nagykereskedelmi adó 5%, a kiskereskedelmi adó 10%, míg a szolgáltatási adó szintén 10%.

Magyarországgal nincs kettős adóztatást kizáró egyezmény.

A kereskedelmi képviseleti irodaalapítás feltételeit a 206/1996 számú rendelet (Decreto del Establecimiento de sucursal extranjera en Cuba no. 206/1996) szabályozza, melyről egy részletes tájékoztató olvasható spanyolul a következő weboldalon:

[El establecimiento de sucursal extranjera en Cuba](#)

Külföldi munkáltató helyi munkaerőt csak az állami munkaközvetítő irodán keresztül alkalmazhat. Közvetlen munkaszerződés nem köthető. Külföldi munkaerőt csak a teljes állomány bizonyos százalékában és csak adott munkakörökben alkalmazhat. A munkabérek szintje központilag rögzített.

A Kubába érkező befektetőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy az ország túlméretezett adminisztrációja, az államilag vezérelt munkaerőpiac hátráltathatja a külföldi befektetéseket és az üzleti tevékenységek megkezdését. Tekintettel arra, hogy az igazságszolgáltatás is az állam irányítása alatt áll, a külföldi befektetők többnyire a kubai állam érdekeinek megfelelő jogi döntésekre számíthatnak.

Forrás és további információ:

[Gaceta Oficial de la República de Cuba - sistema tributario](#)

[TradingEconomics - Cuba Sales Tax Rate - VAT](#)

[How to do business with Cuba](#)

[OECD - Cuba](#)

[Wikipedia - Taxation in Cuba](#)

[VG - Kubában engedélyezték a magánvállalatok alapítását](#)

[HVG - Már lehet vállalkozni Kubában](#)

4. Egyéb

Kubában a 2011-es ingatlanpiaci szabályozás gyakorlatilag teljes mértékben lehetővé tette az ingatlanok magánszemélyek közötti, piaci árakon történő adásvételét. A szabályozás a külföldi állampolgárok előtt is megnyitotta az ingatlanvásárlás lehetőségét, mivel a kubai lakhellyel rendelkező kubai állampolgárokra és a tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldiekre azonos feltételek vonatkoznak. Ingatlan adásvétele esetén a jogszabály 4%-os ingatlanadó befizetését írja elő az ingatlan eladásával szerzett jövedelemből.

Kubában 1979 óta folyamatosan bővülő tárgykörrel és hatáskörrel lépésenként épült ki a szerzői jogok védelmének rendszere, melynek köszönhetően mára állami törvények védik a szabadalmakat, a védjegyeket és a szerzői és egyéb szellemi tulajdonjogokat. A Kubai Köztársaság tagja a WTO-nak és aláírta a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés alapdokumentumának számító Párizsi Egyezményt.

Az iparjogvédelemmel az Oficina Cubana de la Propiedad Industrial elnevezésű szervezet foglalkozik, honlapjuk: [Oficina Cubana de la Propiedad Industrial](#).

Természetes személyek nem kötelesek a külföldről utalt jövedelmeik után adózni, azonban ha külföldi szerződés-kötés által jutnak jövedelemhez, akkor egy 4%-os adó megfizetésére kötelezik őket.

Forrás és további információ:

Az ingatlanok adásvételéről bővebb információ: [CiberCuba - Requisitos para comprar una casa en Cuba](#)

A World Intellectual Property Organization honlapján a Kubára vonatkozó tájékoztató oldal az alábbi linken érhető el angolul: [WIPO IP Portal](#)

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országekockázati besorolás

Az EXIM hatályos országekockázati besorolása szerint Kuba továbbra is a legrosszabb 7-es kategóriában található, aminek megfelelően nincs exporthitelezési lehetőség. Kuba az EXIM által nem finanszírozható, a MEHIB által nem biztosítható.

Forrás és további információ: [EXIM által minősített országok listája](#)

2. Helyi fejlesztési bank

Kuba fejlesztési bankja: Banco Central de Cuba / Central Bank of Cuba

Cím: 402 e/ Lamparilla y Amargura. Habana Vieja, La Habana, Cuba

Honlap: [Banco Central de Cuba](#)

3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

A ProCuba, az állami kereskedelemfejlesztési és befektetésösztönzési központ, spanyol nevén a Centro para la Promoción del Comercio Exterior y la Inversión Extranjera, honlapjuk: [ProCuba](#) vagy [ProCuba angolul](#).

Kubában a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája is foglalkozik befektetésösztönzéssel. Sok jogi és ügyvédi iroda működik Kubában, elsősorban a fővárosban, ezek az interneten könnyen megtalálhatóak.

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Kubában az első kereskedelmi kamara 1887-ben alakult meg egy korábban kereskedők által létrehozott szervezet nyomdokain, jelenlegi formájában 1963 óta működik az 1091. számú törvény szerint.

A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának, spanyol nevén a Cámara de Comercio de la República de Cuba székhelye Havannában található és öt regionális kirendeltséggel rendelkezik a következő városokban: Camagüey, Holguín, Villa Clara, Cienfuegos és Santiago de Cuba.

[Kubai Kereskedelmi Kamara honlapja](#)

A 2011-es gazdasági fordulatnak, valamint több kereskedelmi korlátozás megszüntetésének köszönhetően a kamara munkája az utóbbi időszakban új lendületet vett, és a vezetése aktív szerepet vállal a szigetország gazdasági folyamataiban.

A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá 2001-ben. A két kamara között jó az együttműködés, közösen működtetik a Magyar-Kubai Üzleti Tanácsot.

A Kubával kereskedni kívánó magyar vállalkozások számára javasolt a kiutazást megelőzően felvenni a kapcsolatot a kubai kamara magyar ügyekkel foglalkozó munkatársával és tájékoztatását kérni a kubai üzleti partnerekkel való találkozás lehetőségéről.

A kubai kamara elérhetőségei:

Cím: Calle 21 no. 661 esq. a A, El Vedado, La Habana, Cuba

Főtitkár: Omar de Jesús Fernández Jiménez

Nemzetközi igazgató: Celia Labora Rodríguez

Telefonszám (nemzetközi osztály): +53 7 831 2404 / 213-as v. 256-os mellék

E-mail: relint@camara.com.cu

Magyar üzleti ügyekkel foglalkozó munkatárs: Belkis Tatiana Barnet Izquierdo
kereskelempolitikai szakértő

Telefonszám: (+53-7) 831-2404 / 253-as mellék

E-mail: releor@camara.com.cu

Honlap: [kereskedelmi kamarai elérhetőségek](#)

5. Tenderlehetőségek

A tenderlehetőségeket tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és/vagy regisztrációhoz kötöttek, néhány példa:

[Global tenders - Cuba tenders and bids](#)

[Tenders Info](#)

[Bid Detail Cuba tenders](#)

[Bidding Source Cuba](#)

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége Kubában:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet:

E-mail: mission.hav@mfa.gov.hu

Cím: Calle G. No. 458 entre 19 y 21, Vedado, Havanna

Telefonszám: +53 7 833 3365, +53 7 833 3346

Honlap: [Magyarország havannai nagykövetsége](#)

Külgazdasági attasé: Bodnár Dénes Tamás

Hivatali szám: +53 7 833 3365, mobilszám: + 53 59 159 971

E-mail: Denes.Bodnar@mfa.gov.hu

A KGA tevékenysége a Dominikai Köztársaságra és Jamaicára is kiterjed.

A Kubai Köztársaság Nagykövetsége Magyarországon:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Alicia Elvira Corredera Morales

Cím: 1126 Budapest, Böszörményi út 3/a., 4. lakás

Telefon: +36 1 817-0680

E-mail: consulcuba@embacuba.hu; repcion@embacuba.hu

Honlap: [Kuba budapesti nagykövetsége](#)

2. Beutazási feltételek

Magyar állampolgár csak érvényes vízum vagy turistakártya (*tarjeta de turista*) birtokában utazhat be Kubába. A vízumot a Kubai Köztársaság Budapesti Nagykövetségének Konzulátusán lehet beszerezni. Üzleti útra csak üzleti vízummal (*visa de negocio*) lehet kiutazni. Ennek hiányában a magyar üzletembert nem engedik be a tárgyalásokra Kubában. Az üzleti vízum igényléséhez igazolni kell, hogy a magyar cég kapcsolatban áll egy kubai vállalattal és hozzájuk megy üzleti ügyben tárgyalni. Részletes tájékoztatás, díjazás és a Covid járvány beutazási szabályai a budapesti nagykövetség honlapján találhatók:

[Kuba budapesti nagykövetségének tájékoztatása a beutazási feltételekről](#)

Vízumfelvételkor és beutazáskor a kubai hatóságok kérhetik a szálloda vagy magánszállás foglalásának igazolását, valamint az oda-, illetve visszaútra szóló repülőjegyet.

A Konzuli Szolgálat honlapján is részletes tájékoztató olvasható a Kubába való belépés szabályairól: [Konzuli Szolgálat tájékoztatása a Kubába való belépésről](#)

3. Egészségügyi helyzet

Magyarország és a Kubai Köztársaság között érvényben van a sürgősségi orvosi ellátások ingyenességére vonatkozó nemzetközi szerződés, de ez nem terjed ki a magyar állampolgárok teljes körű orvosi ellátására. Az orvosi ellátás költségei meglehetősen magasak és a kubai hatóságok megtiltják az ország elhagyását, amennyiben az utazó részéről kiegyenlíthetetlen tartozás áll fenn valamelyik gyógyintézetnél.

A Kubába utazóknak kötelező az utas- és egészségügyi biztosítás megkötése. A biztosítás megkötését belépéskor ellenőrizhetik, ekkor be kell mutatni a biztosítási kötvényt.

További információ: [Magyarország havannai nagykövetségének tájékoztatója](#)

A Dengue-láz, valamint a Zika-vírus általi fertőzés is gyakori helyi betegségnek számít a Karib-térségben, ezért fontos tájékozódni a kubai utazást megelőzően.

A hurrikánszezon általában június elejétől november végéig tart, azonban a jelzett időszakon kívül is képződhetnek pusztító trópusi viharok. Ezért a térségben tartózkodó magyar állampolgároknak folyamatosan figyelemmel kell kísérniük az időjárással kapcsolatos híradásokat, és a hatóságok előrejelzéseit, figyelmeztetéseit, valamint az elhangzó utasításokat maradéktalanul végre kell hajtaniuk.

Forrás: a Külgazdasági és Külügyminisztérium [Konzuli és Állampolgársági Főosztályának honlapja](#)

4. Közbiztonság

A közbiztonság jó, karibi viszonylatban kitűnőnek mondható, ugyanakkor a Kubába utazó turistáknak értékeikre, úti okmányaikra fokozottan kell ügyelniük! Lehetőleg már úgy érkezzenek az országba, hogy útlevelekről fénymásolattal rendelkeznek, a személyazonosság igazolására elegendő, ha a másolatot magunknál tartják. A kubai hatóságok az útleveleket elhagyó turistákkal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést alkalmazhatnak. Ezért az útlevél elvesztése esetén először a magyar nagykövetséggel kell felvenni a kapcsolatot, majd ezt követően lehet a rendőrséhez fordulni.

Forrás és további információ: [Konzuli Szolgálat tájékoztatása](#)

5. Infrastruktúra, közlekedés

Az ország egész területén gondot okoz a tömegközlekedés hiánya, illetve annak elégtelen volta. Személygépkocsit vagy motorkerékpárt a repülőtéren, Havannában és más városokban több helyen, illetve a szállodákban is lehet bérelni. A szigetországban működő, gépjárműveket bérbeadó állami cégek gyakran olyan biztosítást köttenek az ügyfelekkel, amely nem fedezi a gépjárműben keletkezett károkat, így ezek teljes költségét az ügyfelekre hárítják.

Forrás és további információ: [Konzuli Szolgálat tájékoztatása](#)

6. Repülőterek

A nemzetközi repülőterek száma tíz, a lista a Cuba Airport honlapon olvasható:

[Cuba Airports](#)

Budapestről közvetlen járat nincs Havannába, a nagy nemzetközi légitársaságokkal juthatunk el Kubába párizsi, amszterdami, frankfurti vagy madridi, stb. átszállással.

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

A Kubai Köztársaság bankrendszere 1960-tól állami irányítás alá került, majd 1990-ben a szigetországban újra lehetővé vált a kereskedelmi bankok tevékenysége. A megreformált bankrendszer legfontosabb intézménye 1998-ban a szervezetileg szintén modernizált Kubai Központi Bank lett.

A kubai nemzeti bankrendszert, melynek élén a Kubai Központi Bank áll, 9 kereskedelmi bank, 12 pénzügyi szervezet, valamint 9 külföldi bank ill. külföldi pénzügyi szervezet képviseleti irodája alkotja. Ezek teljes listája a Kubai Központi Bank honlapján megtalálható:

[Kubai bankrendszer bemutatása](#)

Fontos tudni, hogy a dollárt (USD) nagyon rosszul váltják, ezért a kiutazóknak eurót kell magukkal vinniük. Pénzt csak bankokban és hivatalos pénzváltókban ajánlott váltani, az utcai pénzváltás veszélyes és tiltott. A szigetországban még mindig csak korlátozottan lehet bankkártyával fizetni vagy arról készpénzt felvenni. A kubai bankautomaták csak a VISA kártyát fogadják el!

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

A kubai üzleti etikett fontos követelménye a türelem mind hivatali, mind az üzleti ügyintézését illetően. Az üzleti kapcsolatok előkészítésekor első lépésként ajánlott a Kubai Kereskedelmi Kamara magyar üzleti kapcsolatokért felelős munkatársának a megkeresése írásban. A céges üzleti tárgyalás időpontját időben és jól elő kell készíteni elektronikus levelezés útján, hiszen az írásos anyagra az üzleti vízum megszerzéséhez is szükség lesz.

Az üzleti tárgyalásokon pontosan illik megjelenni. A külföldiekkel történő kommunikáció elsősorban spanyol nyelven zajlik, ezért ha a külföldi üzletember nem beszél spanyolul, fontos tolmácsot fogadnia. A kubai tárgyalópartnerre kifejezetten jó benyomást gyakorol, ha a külföldi partner beszél spanyolul. A névjegykártyán fontos feltüntetni minden információt spanyol nyelven is.

A férfiak öltözködését illetően csak a hosszú ujjú ing az elfogadott, de a magas hőmérsékletre és páratartalomra való tekintettel a nyakkendő és a zakó viselésétől eltekintenek. Elegáns férfi felsőruházatnak minősül a guayabera elnevezésű rövid- vagy hosszú ujjú fehér ing. Nők esetében ajánlott a szolid és visszafogott öltözködés viselete.

Üzleti tárgyalások során a politikai témák kerülendőek. A kubaiak hűségesekek hazájukhoz, így az esetleges kritikát könnyen értelmezhetik az országukat ért inzultusnak, mely az üzlet meghiúsulását eredményezheti.

Apró ajándékokat nagy örömmel fogadnak.

Fényképek készítése előtt illik engedélyt kérni a vendéglátónktól vagy a házigazdától. Külön kihangsúlyozandó, hogy a hadsereg és a rendőrség tagjairól, vagy a szigorúan őrzött stratégiai területekről tilos fényképeket készíteni.

Forrás és további információ:

[Protocolo.org - Cuba](http://Protocolo.org-Cuba)

[Centrogilbertobosques - Cuba](http://Centrogilbertobosques-Cuba)

[World Travel Guide - Business communications](http://WorldTravelGuide-Businesscommunications)

2. Fontosabb ünnepek

A szigetország legtöbb nemzeti ünnepe az egyházi tradíciók mellett a Castro-féle forradalom fontosabb eseményeihez, valamint a munkásmozgalmi hagyományokhoz kapcsolódik.

- Január 1. – Triunfo de la Revolución, a forradalom győzelmének napja, Batista menekülésének évfordulója.
- Január 2. – Día de la Victoria, a fegyveres erők napja, a forradalom győzelmének alkalmából.
- Nagypéntek – Viernes Santo, XVI. Benedek pápa kubai látogatásán elhangzott kérésére 2013 óta állami ünnep.
- Május 1. – Día de los trabajadores, a munka ünnepe.

- Július 25-27. – Conmemoración del asalto a Moncada, azaz a Moncada-i támadás ünnepe, mely a forradalom kitörését jelentette.
- Október 10. – Día de la Independencia, a függetlenségi háború kitörésének ünnepe, 1868-ban ezen a napon kezdődött el a 10 éves háború, amely a spanyol gyarmati uralom végét eredményezte.
- December 25. – Navidad, a karácsony ünnepe, melyet II. János Pál kubai látogatása után állítottak vissza.

Forrás és további információ:

[Wikipedia - public holidays in Cuba](#)

[Visitar Cuba honlap](#)

3. Vallás, vallási szokások

A Kubai Köztársaság vallási életében főként a keresztény és az afrikai vallási irányzatok dominálnak. A forradalom előtt a római katolikus egyház töltötte be a legmeghatározóbb szerepet, a társadalom döntő többsége római katolikusnak vallotta magát, jelenleg ez az arány jóval alacsonyabb. A népesség kis része afrikai rítusokban hisz és a szanteriát gyakorolja.

Forrás és további információ:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/cuba/religion.htm>

[Wikipedia - Religión en Cuba](#)

4. Történelmi áttekintés

Kuba szigetét 1492-ben fedezte fel Kolumbusz Kristóf, aki a területet kolonizálta és a spanyol korona uralma alá hajtotta. Ezt követően a gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a sziget gyors fejlődésnek indult.

A járványokban elpusztult őslakosok pótlására a spanyolok afrikai rabszolgákat hozattak Kubába, hogy az itt létesített kávé- és cukornádültetvényeken dolgozzanak. A spanyol gyarmati időszakban Kuba szigete stratégiai jelentőséggel bírt, mivel a spanyol flotta itt gyűlt össze, mielőtt az éves nemesfémszállítmányt az anyaországba szállították volna. A spanyolok gyarmati uralma ellen a kubai lakosság többször felkeléseket robbantott ki, amiket kivétel nélkül véres megtorlások követtek a spanyolok részéről.

1898-ban a spanyol-amerikai háború során az Egyesült Államok intervenciót hajtott végre Kuba szigetén és elűzte a spanyol katonaságot, így a sziget függetlenné vált. Ugyanakkor ez a függetlenség csak névleges volt, mivel egy 1901-es kubai alkotmánymódosításnak (Platt-kiegészítés) köszönhetően az Egyesült Államok hadserege bármikor újabb beavatkozást hajthatott végre Kuba területén, amennyiben a belpolitikai helyzetet instabillnak ítélte meg, valamint a Guantánamo területének bérlésével katonai bázis kialakítása is lehetségessé vált. Ez pedig egyértelműen azt jelentette, hogy Kubában csak olyan kormányzat lehetett életképes, amely elnyeri az Egyesült Államok támogatását is.

A következő évtizedek során egymást követték a kormányváltások, melyekben az Egyesült Államoknak is tevékeny szerepe volt. 1933-ban az „örrmesterek lázadását” követően egy ötfős informális politikai vezető testület jött létre Fulgencio Batista vezetésével, aki hatalmát különböző formákban egészen 1959-ig gyakorolta. A belső feszültségek, melyek a növekvő munkanélküliség és a csökkenő életszínvonal miatt alakultak ki, végül szétfeszítették a rendszert és 1958-ban Fidel Castro vezetésével nyílt lázadásokhoz vezettek. Batista 1959. január 1-jén Portugáliába menekült. Ezt követően Castro 1977-ig miniszterelnökként, majd 2008-ig elnökként irányította a kubai politikai életet. Ez alapjaiban keresztelte az Egyesült Államok érdekeit, ezért Kennedy elnök jóváhagyásával 1961-ben a Disznó-öböl partjainál 1400 kubai diverzánst tettek partra, hogy megdöntsék Castro hatalmát, ám kudarcot vallottak.

A szocialista Kuba a hidegháborús nemzetközi rendszerben egyedül a Szovjetunió segítségére számíthatott, ezért Castro igyekezett Hruscsovval szorosabbra fonnai a két ország kapcsolatait. 1962-ben légi felvételekről kiderült, hogy a Szovjetunió nukleáris rakétabázist telepített Kubába, hogy ezzel növelje zsarolási potenciálját az Egyesült Államokkal szemben. A rakétaválságot 13 nap alatt diplomáciai úton megoldották és a rakétákat kivonták Kuba területéről. Kubát azonban a hatvanas évek elejétől az Egyesült Államok, valamint később az Európai Unió gazdasági szankcióknak és blokádnak vetette alá, melyek hatása az 1990-es években vált kritikussá, amikor a Szovjetunió felbomlása miatt kb. évi 4-6 milliárd dollár segélytől esett el a karibi ország. Az Európai Unió 2008-ban feloldotta Kuba-ellenes kereskedelmi korlátozásait, így az európai országok újra meg tudták kezdeni gazdasági és kereskedelmi kapcsolataik fejlesztését a karibi szigetországgal.

Az USA 2015 májusában törölte Kubát a terrorizmust támogató országok listájáról. 2015. július 1-jén Obama elnök bejelentette, hogy megállapodás született a két ország között a nagykövetségek újranyitásáról, és ezt követően a két ország helyreállította a diplomáciai kapcsolatokat. 2015. augusztus 14-én John Kerry amerikai külügyminiszter jelenlétében ünnepélyesen újranyitották az 54 éve bezárt amerikai nagykövetséget Havannában. 2016 márciusában Barack Obama, az Egyesült Államok elnöke hivatalos látogatást tett Kubában.

Az enyhülési folyamat azonban lassan haladt előre, majd Trump elnök hivatalba lépésével megtorpant, így a Kuba ellen bevezetett gazdasági embargót az USA a mai napig fenntartja.

2018. április 19-én Miguel Díaz-Canelt, a kubai államtanács korábbi első alelnökét választották meg a karibi ország állam- és kormányfőjének Havannában, aki a 86 éves Raúl Castrót váltotta az állam élén. A hatalom megosztását követően Raúl Castro a Kubai Kommunista Párt főtitkára maradt, 2019 októberétől az új államfő Miguel Díaz-Canel Bermudez, 2019 december végétől az új kormányfő Manuel Marrero Cruz. A 2019-es Alkotmány szerint Kuba elnöke államfő és egyben a Kubai Forradalmi Fegyveres Erők vezetője is.

Forrás és további információ:

[Nagy-Drexler: Kubai-amerikai kapcsolatok az Obama-adminisztráció alatt](#)

[Trump visszalép a kubai nyitástól, újra bekeményít az USA](#)

[Wikipedia - History of Cuba](#)

[Wikipedia - Politics of Cuba](#)

[Új elnöke van Kubának](#)

[Miguel Díaz-Canel bemutatása](#)

[Miguel Díaz-Canel reivindica el legado de los Castro tras ser elegido presidente de Cuba](#)

[NationsOnline - History of Cuba](#)

[CubaHistory.org](#)

[HistoryofCuba.com](#)

[GlobalSecurity.org - Cuba](#)

[Wikipedia - Geography of Cuba](#)

[Worldatlas - Maps of Cuba](#)

Kézirat lezárva: 2021. augusztus

További információ:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság

Telefon: + 36 1 474 5143

E-mail: intdept@mkik.hu